

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ДІЛОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету менеджменту
І.Г. Шавкун
(підпис) (ініціали та прізвище)
« 11 » 2024 р.

**PROFESSIONAL RHETORIC AND INTERCULTURAL COMMUNICATION
(ДІЛОВА РИТОРИКА І МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ)**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

циклу вільного вибору бакалаврів у межах університету

Укладач: Волкова В.В., канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри ділової комунікації

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри ділової комунікації

Протокол № 5 від “21” грудня 2023 р.
Завідувачка кафедри
ділової комунікації

Я.С. Дибчинська
(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету менеджменту

Протокол № 6 від “04” січня 2024 р.
Голова науково-методичної ради
факультету менеджменту

О.В. Юдіна
(підпис) (ініціали, прізвище)

2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
бакалаврський	Загальна кількість кредитів – 3	Вибіркова	
		Блок дисциплін вільного вибору студента в межах Університету	
	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		4 – й	
		Лекції	
		20 год.	
		Самостійна робота	
		70 год.	
Вид підсумкового семестрового контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Ділова риторика і міжкультурна комунікація» є засвоєння алгоритмів ефективних мовленнєвих комунікацій, набуття навичок та вмій усвідомленого володіння мовленням у професійних ситуаціях, що сприятиме загальному розвитку мисленнєвих, нормативних мовленнєвих умінь і комунікативних навичок студентів та їхньої підготовці до ефективних контактів на рівні міжособистісної ділової комунікації та міжкультурної комунікації.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Ділова риторика і міжкультурна комунікація») є:

- ознайомлення з теоретичними засадами та практичним аспектом міжкультурної комунікації;
- розвинення культурної сприйнятливості, набуття здатності до правильної інтерпретації різноманітних видів комунікативної поведінки;
- оволодіння вміннями та навичками застосування отриманих знань у практиці в конкретних ситуаціях міжкультурного контакту та за нестандартних ситуацій життєвого і професійного спілкування;
- навчання технологій риторичної діяльності та форм ефективної переконуючої комунікації у професійно- й соціально-значущих ситуаціях, вироблення практичних навичок участі у полемічному діалозі, критичного аналізу зразків монологічного й діалогічного мовлення і мовленнєвої поведінки;
- засвоєння правил и прийомів логічної побудови монологічного тексту, мовленнєвого впливу, основ аргументації та виховання свідомого ставлення до публічного мовлення, мислення, культури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання та компетентностей:

Заплановані робочою програмою компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<i>Загальні компетентності:</i>	
Здатність до міжособистісної взаємодії,	<u>Методи навчання:</u> словесні, практичні,

роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня та різних культур	комунікативний, інтерактивний, дискусійний, проблемно-пошуковий метод, ігровий, індивідуальні та групові методи. <u>Контрольні заходи:</u> усне опитування, усний переклад, участь у дискусії, реферативний переклад, використання професійно-орієнтованих навчально-імітаційних ігор, тестування.
Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	<u>Методи навчання:</u> словесні, практичні, логічні, репродуктивні та продуктивні, метод кейсів, проблемно-пошуковий метод, індивідуальні та групові методи. <u>Контрольні заходи:</u> усне опитування, участь у дискусії, переклад та аналіз тексту, переклад-реферування, написання анотації, тестування.
Здатність спілкуватися іноземною мовою	
Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	
Цінування та повага різноманітності та мультикультурності	<u>Методи навчання:</u> практичні, індуктивні, дедуктивні, репродуктивні та продуктивні методи, групове обговорення загальнонаукових тем, проблемно-пошуковий метод, індивідуальні та групові методи. <u>Контрольні заходи:</u> усне опитування, переклад і аналіз тексту, участь у дискусії, тестування.
Здатність працювати в міжнародному контексті	<u>Методи навчання:</u> практичні, наочні, індуктивні, дедуктивні, репродуктивні та продуктивні, логічний, проблемно-пошуковий метод, індивідуальні та групові. <u>Контрольні заходи:</u> усне опитування, реферативний переклад, переклад з паперу, письмовий переклад, презентація, тестування.

Міждисциплінарні зв'язки.

Вивчення навчальної дисципліни «Ділова риторика і міжкультурна комунікація» базується на положеннях теорії комунікації, теоретичних положеннях міжкультурної комунікації, соціальної психології та риторики. Основою вивчення дисципліни є теоретичні положення щодо формування комунікативної компетенції, використання законів риторики, основних прийомів удосконалення майстерності мовлення як засобу вирішення фахових завдань в міжкультурній комунікації. Курс базується на знаннях, які засвоюють студенти під час вивчення курсів «Українська мова професійного спрямування», «Іноземна мова (англійська)».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. The Basics of Intercultural Communication. Теоретичні засади міжкультурної комунікації.

Тема 1. The Concept and essence of Intercultural Communication. Поняття і сутність міжкультурної комунікації.

Предмет міжкультурної комунікації. Поняття і сутність міжкультурної комунікації. Історичний огляд міжкультурної комунікації. Міждисциплінарна та академічна сфера міжкультурної комунікації. Основні підходи до визначення поняття «міжкультурна комунікація». Сутність поняття «культура» в міжкультурній комунікації. Мова і культура. Комунікація і спілкування: спільне, відмінне. Функції, манера та стиль спілкування. Об'єкт та суб'єкт спілкування й комунікації. Структура міжкультурної комунікації. Основні теорії міжкультурної комунікації. Основні детермінанти міжкультурної комунікації. Поняття контексту міжкультурної комунікації.

Тема 2. Identity, Stereotypes and Communication. Ідентичність, стереотипи і комунікація.

Етнічна та культурна ідентичність. Множинність ідентичності. Ознаки культурної ідентичності. Соціальні і культурні ідентичності. Концепція «свого» та «чужого». Модель засвоєння «чужої» культури М. Беннета. Етноцентризм та мультикультуралізм. Об'єктивні засновники багатоманітності культур. Етноцентризм та його різновиди. Культурний релятивізм. Перцепція та атрибуція у комунікації. Соціалізація. Інкультурація. Механізми інкультурації (культурна трансмісія). Акультурація в міжкультурній комунікації. Основні форми акультурації. Культурна адаптація. Культурний шок. Основні прийоми та способи досягнення взаєморозуміння. Стереотипи в міжкультурній комунікації. Концепція стереотипів. Коріння стереотипів. Функції стереотипів. Значення стереотипів для міжкультурної комунікації. Негативні та позитивні стереотипи. Концепція упередженості. Типи упереджень. Поняття розуміння в міжкультурній комунікації. Проблема сприйняття в міжкультурній комунікації. Взаємодія і взаєморозуміння.

Змістовий модуль 2. Intercultural Communication and Intercultural Competence. Міжкультурна комунікація та міжкультурна компетентність.

Тема 3. Verbal Communication. Вербальна комунікація.

Роль мови у вербальній комунікації. Функції мови: описова, експресивна, соціальна. Специфіка вербальної комунікації. Типи вербальної комунікації: усна й письмова комунікація. Формальна й неформальна усна комунікація. Види усної комунікації. Письмова комунікація. Переваги й недоліки усної та письмової комунікації. Висококонтекстна й низькоконтекстна комунікація. Метамова та її особливості. Ділове спілкування у висококонтекстних культурах. Особливості спілкування у низькоконтекстних культурах. Поліхромна й монохронна комунікація. Стили вербальної комунікації: безпосередній і опосередкований, ретельно розроблений, суворий і стислий; індивідуальний та контекстуальний; інструментальний і афективний. Культурні норми комунікації. Ввічливість як елемент вербальної комунікації. Стратегії мовної ввічливості. Сигнали, що орієнтують комунікантів у процесі вербальної комунікації. Усвідомлення, інтерпретація й оцінка повідомлень у процесі вербальної комунікації. Мовна обізнаність.

Тема 4. Non-Verbal Communication. Невербальна комунікація.

Сутність невербальної комунікації. Функції невербальної комунікації та її контексти. Роль та місце невербальної комунікації в міжкультурній комунікації. Форми невербальної комунікації. Проксеміка. Дистанції спілкування. Невербальні комунікативні фактори, які впливають на просторову організацію спілкування. Кінесика. Семіотичні класи жестів: емблеми, ілюстратори, регулятори. Жестові наголоси. Дейктичні маркери. Симптоматичні жести. Вираз обличчя. «Мова тіла». Окулесика: основні характеристики очної поведінки. Функції окулесики як складової частини невербальної комунікації. Класифікація поглядів щодо їх інтенсивності, взаємності, тривалості. Такесика (гаптика): класифікація такесичних засобів комунікації. Такесична поведінка в різних культурах: контактні, дистантні культури. Тактильна поведінка. Хронеміка. Класифікація культур згідно з принципом використання часу: монохронна і поліхронна культура. Циклічність. Формальний і неформальний відлік часу. Екстралінгвістичні засоби невербальної комунікації. Просодичні засоби невербальної комунікації: артикуляція, темп, інтонація, ритм, тон, швидкість, гучність, голосові модифікації. Особиста подача. Артефакти. Оточення в міжкультурній комунікації.

Тема 5. Intercultural Competence. Міжкультурна компетентність.

Міжкультурна компетентність: поняття міжкультурної компетентності. Роль міжкультурної компетентності в міжкультурному взаєморозумінні в процесі міжкультурної комунікації з представниками інших культур. Міжкультурний діалог. Структура міжкультурної компетентності. Структурні компоненти міжкультурної компетентності: знання, уміння, готовність, особистісні якості. Способи реагування в ситуаціях міжкультурної взаємодії. Міжкультурна грамотність. Принципи та методи розвитку

міжкультурної компетентності. Етапи культурного самовизначення особистості в процесі міжкультурної комунікації.

Поняття і сутність толерантності. Толерантність як результат міжкультурної комунікації. Інтолерантність. Природа міжкультурних конфліктів та їх види. Засоби подолання міжкультурних конфліктів. Практичні рекомендації К. Ситарамы й Р. Когделла щодо підвищення результативності міжкультурної комунікації.

Змістовий модуль 3. Rhetoric as an Essential Component of Intercultural Communication in the Professional Field. Ділова риторика як необхідна складова міжкультурної комунікації за фахом

Тема 6. Rhetorical Communication. Риторична комунікація.

Цілі і завдання ділової риторики. Сутність риторичної комунікації. Риторична модель комунікації: джерело повідомлення, канал комунікації, отримувач повідомлення. Процес кодування повідомлення. Процес декодування повідомлення. Перешкоди, що виникають у процесі риторичної комунікації. Риторична ситуація: контекст, ціль, аудиторія. Типи публічних промов: підготовлені промови, виголошені без написаного тексту, непідготовлені промови (імпровізація); промови, які спираються на рукописний текст; промови вивчені напам'ять.

Види публічних виступів у діловій риторичі: мітингова промова, агітаційна, ділова промова. Переконавання аудиторії засобами ділової риторичі: етос, пафос, логос. Образ (імідж) і особистість ратора. Харизма ділової людини. Національні особливості ділового спілкування. Культура мислення як вмотивоване і нормативне використання мовного матеріалу і мовленнєвих засобів за певних ситуацій професійного спілкування. Специфіка ділового мовлення. Компоненти поняття «культура ділового мовлення»: культура писемного мовлення, культура публічного усного мовлення. Формування позитивного іміджу ділової людини України.

Тема 7. Public Speaking. Written Business Communication. Публічний виступ. Письмова ділова комунікація.

Інвенція: мистецтво задуму промови, пошук і знаходження конструктивних ідей. Типи підготовки до промови, переваги і недоліки кожного з них. Концептуальний закон. Процес і способи розробки концепції. Закон моделювання аудиторії. Прогнозування соціально-психологічних ознак. Стратегічний закон. Системна побудова оратором стратегії впливу на аудиторію. Тактичний закон. Психологічні аспекти впливу. Цільова установка оратора. Диспозиція (архітектоніка промови): вступ, виклад, розробка (аргументація), заключна частина. Варіанти схеми. Вступ: види та функції. Виклад: моделі та методи. Аргументація: структура та види. Заключна частина: типи її побудови.

Стиль проголошення промови: правильність, чіткість, очевидність, доречність, пишномовність. Публічне мовлення і здатність запам'ятати промову. Мистецтво проголошення промови перед аудиторією. Партитура тексту як програма дій оратора. Контакт між оратором та аудиторією. Ораторський шок. Стреси й стресори оратора. Невербальна комунікація. Аналіз якості та ефективності продукту мисленнєво-мовленнєвої діяльності. Самоаналіз (рефлексія), аналіз інших виступів. Планування і прогнозування ораторської діяльності. Ефективність і впливовість виступу оратора.

Письмова ділова комунікація. Принципи складання документів для міжнародних комунікацій, офіційних і ділових паперів, контрактів, листів, протоколів згідно з міжнародними стандартами діловодства. Структура і стиль викладу ділових документів. Принципи організації та проведення міжнародних зустрічей та переговорів, роботи в рамках міжнародних конференцій, організацій, інших форм практичного міжнародного співробітництва.

Змістовий модуль 4. Basic elements of professional rhetoric and rhetorical devices. Основні елементи професійної риторичі і риторичні прийоми.

Тема 8. Rhetorical devices in Public Speaking. Риторичні прийоми в публічному мовленні.

Риторичні прийоми: сутність і визначення. Вербальне оформлення промови. Пряма форма мовленнєвого впливу. Непряма форма мовленнєвого впливу. Логіка і паралогіка. Фігуративна практика. Риторичні фігури: риторичне звертання, запитання, заперечення, оклик, ствердження, «синтаксичне перетворення». Фігури скорочення апосіопеза, асиндетон, еліпсис, літота. Фігури додавання: анафора, епіфора, гомеотелевтон, кіклос, хіазм, гіпербола. Фігури розташування інверсія, паратеза, парцеляція. Звукові фігури повтору: алітерація, асонанс, повтор звуків наприкінці віршованих рядків - рима. Словесні повтори: слів, словосполучень, полісиндетон, плеоназм, тавтологія. Фразові повтори: синтаксичний паралелізм, анафора, епіфора, анепіфора (кільце), епанафора (стик). Фігури зіставлення: ампліфікація, градація, параномазія. Фігури протиставлення: антитеза, оксиморон. Тропи: метафора, метонімія, іронія. Визначення й типи аргументації.

Тема 9. Rhetorical Argumentation in Public Speaking. Риторична аргументація в публічному мовленні.

Твердження. Типи тверджень. Дедуктивна й індуктивна аргументація. Риторичні силогізми.

Риторичні аргументи. Аргументи до етосу: аргумент до авторитету, аргумент до особи. Аргументи до пафосу: аргумент до вигоди, аргумент до пихи, аргумент до жалю, аргумент до сили, аргумент до публіки. Аргументи до логосу: «до суті справи».

Тема 10. The Basics of Polemics. Основи полеміки.

Сутність полеміки та її різновиди. Спільне та відмінне у різновидах полеміки, дискусії, диспуту, суперечки. Мистецтво полеміки. Етика та етикет полеміста. Риси полемічного стилю. Культура полеміки. Полемічні прийоми. Методи маніпулювання, шляхи їх визначення і подолання. Заборонені прийоми в полеміці. Умови вибору мови і стилю полеміки у різних жанрах риторики. Доцільність використання емоцій, іронії, сарказму в суперечці, полеміці, дискусії, диспуті тощо. Конструктивізм полеміки, дискусії, диспуту.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів			
		Усього годин	Лекційні Заняття, год		Практичні заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів	
			о/дф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	15	4	4				11		3	7	10	
2	15	6	6				9		3	7	10	
3	15	4	4				11		3	7	10	
4	15	6	6				9		3	7	10	
Усього за змістові модулі	60	20	20				40		18	42	60	
Підсумковий семестровий контроль залік	30						30		10	30	40	
Загалом		90								100		

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Тема 1. What is professional rhetoric and intercultural communication? Поняття і сутність ділової риторики і міжкультурної комунікації	2	
1	Тема 2. Identity, Stereotypes and Communication. Ідентичність, стереотипи і комунікація.	2	
2	Тема 3. Verbal Communication. Вербальна комунікація.	2	
2	Тема 4. Non-Verbal Communication. Невербальна комунікація.	2	
2	Тема 5. Intercultural Competence. Міжкультурна компетентність.	2	
3	Тема 6. Rhetorical Communication. Риторична комунікація.	2	
3	Тема 7. Public Speaking. Written Business Communication. Публічний виступ. Письмова ділова комунікація.	2	
4	Тема 8. Rhetorical devices in Public Speaking. Риторичні прийоми в публічному мовленні.	2	
4	Тема 9. Rhetorical Argumentation in Public Speaking. Риторична аргументація в публічному мовленні.	2	
4	Тема 10. The Basics of Polemics. Основи полеміки.	2	
Разом		20	

6. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – письмове опитування за Темою 1	Питання для підготовки: 1.Предмет ділової риторики і міжкультурної комунікації. 2.Поняття ділової риторики і міжкультурної комунікації. 3. Історичний огляд риторики і міжкультурної комунікації. 4. Міждисциплінарна та академічна сфера міжкультурної комунікації. 5. Основні підходи до визначення поняття «міжкультурна комунікація». 6. Сутність поняття «культура» в міжкультурній комунікації. 7. Мова і культура. 8. Комунікація і спілкування: спільне, відмінне. 9.Функції, манера та стиль спілкування. 10. Об'єкт та суб'єкт спілкування й комунікації. 11. Структура міжкультурної комунікації. 12. Основні детермінанти міжкультурної комунікації. 13. Поняття контексту міжкультурної комунікації.	Письмове опитування передбачає розгорнуту письмову відповідь на питання. Кожне завдання оцінюється від 1 до 0 балів. 1 бал – матеріал викладено повністю; виклад матеріалу є послідовним; продемонстровано знання фактичного матеріалу, володіння понятійним апаратом; 0.5 бали – матеріал викладено не повністю, з недотриманням в окремих випадках послідовності; продемонстровано неповне володіння знаннями фактичного матеріалу, допущено помилки, суть питання в основному розкрита; 0 балів – зміст і суть питання не розкрито або відповідь на питання відсутня. Максимальна оцінка – 1 бал.	1
	Теоретичне завдання – проходження тесту в SEZN Moodle (Змістовий модуль 1)	Питання для підготовки: 1.Кількісні трансформації. 2.Причини використання трансформації додавання. 3. Використання граматичної трансформації додавання в усному і письмовому перекладі. 4.Еліпсис семантично-надлишкових слів. 5.Усунення надмірності. 6.Уникнення явищ, не властивих мові перекладу. 7.Опущення порівняльних парних синонімів. 8.Уникнення стилістичного навантаження в усному та письмовому перекладі. 9.Компресія тексту в усному перекладі. 10.Конкретність перекладу.	Тест Змістового модулю 1 передбачає виконання 10 тестових завдань за кожною з тем, кожне питання тесту оцінюється максимально в 0,2 бали: – 0,2 бали – правильна відповідь; – 0 балів – неправильна відповідь. Максимальна оцінка – 2 бали.	2
	Практичне завдання – виконання письмового перекладу з англійської мови	Вимоги до виконання та оформлення: змістова еквівалентність тексту; використання мовних засобів, включених в програму навчання; переклад не повинен містити неясні формулювання	Оцінюється володіння теорією рівнів еквівалентності, перекладацькими трансформаціями, аналітичні навички. Максимальна оцінка – 4 бали. 4 бали – висока змістова еквівалентність тексту перекладу, використовується широкий діапазон мовних	4

	українською та аналіз перекладацьких трансформацій	<p>або вирази; обов'язковим є дотримання граматики, орфографії, пунктуації, стилістики української мови; аналіз трансформацій розташовується після тексту перекладу; аналіз трансформацій виконується без скорочень. Оформлення письмового перекладу та аналізу тексту: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 12, вирівнювання – по ширині, міжрядковий інтервал – одинарний, поля – 2,54 см з кожного боку, відступи – 1,25 см. Аналіз трансформацій доцільно оформити у вигляді таблиці, де 1 стовпчик – номер речення за порядком, 2 стовпчик – назва та тип використаної трансформації, 3 стовпчик – пояснення змін у тексті перекладу.</p>	<p>засобів, включених в програму, висока лексична і граматична точність, чітка і зрозуміла мова перекладу, аналіз трансформацій виконано чітко й повно; 3 бали – достатня змістова еквівалентність тексту перекладу, використовується широкий діапазон мовних засобів, допускаються варіанти, що не заважають комунікації, достатня лексична і граматична точність, до 3 помилок у мовному оформленні тексту перекладу, аналіз трансформацій є досить повним; 2 бали – недостатньо повна змістова еквівалентність тексту перекладу, використовується обмежений діапазон мовних засобів, допускається до 6-8 лексичних і граматичних помилок, але більшість з них не заважає комунікації, аналіз трансформацій виконано не повністю; 1 бал – неповна змістова еквівалентність тексту перекладу, використовується обмежений діапазон мовних засобів, наявність не цілком адекватних і еквівалентних варіантів, допускається достатня кількість лексичних і граматичних помилок, але більшість з них не заважає комунікації, не досить чітка і зрозуміла мова перекладу, аналіз трансформацій виконано не повністю; 0 балів – відсутність змістової еквівалентності тексту перекладу, недостатній діапазон мовних засобів, велика кількість лексичних і граматичних помилок, що заважають комунікації, нечітка і незрозуміла мова перекладу, аналіз трансформацій та/або переклад не виконано.</p>	
	Виконання практичних завдань (післятекстових перекладацьких вправ, лексико-граматичних перекладацьких вправ)	<p>Вправи виконуються в робочому зошиті протягом практичних занять та у процесі самостійної роботи студентів. Форма виконання – індивідуальна і робота в групах (кількість осіб – 3-4)</p>	<p>Практичні завдання оцінюються щодо еквівалентності перекладу, мовного оформлення тексту перекладу на лексичному, граматичному, синтаксичному рівнях. Максимальна оцінка – 1 бал. 1 бал – висока змістова еквівалентність тексту перекладу, адекватність мовного оформлення тексту перекладу на лексичному рівні, адекватність мовного оформлення тексту перекладу на граматичному рівні, адекватність перекладу на синтаксичному рівні; 0.5 бали – часткова змістова еквівалентність тексту перекладу, 3-4 помилки мовного оформлення тексту перекладу на лексичному рівні, 2-3 помилки мовного оформлення тексту перекладу на граматичному рівні, 2-3 помилки мовного оформлення перекладу на синтаксичному рівні; 0 балів – відсутність змістової еквівалентності тексту перекладу або невиконання вправи.</p>	1

	Самостійне виконання практичних завдань (лексико-граматичних перекладацьких вправ)	Вправи виконуються у процесі самостійної роботи студентів. Форма виконання – у СЕЗН Moodle ЗНУ.	Практичні завдання оцінюються щодо еквівалентності перекладу, мовного оформлення тексту перекладу на лексичному, граматичному, синтаксичному рівнях. Максимальна оцінка – 2 бали. 2 бали – висока змістова еквівалентність тексту перекладу, адекватність мовного оформлення тексту перекладу на лексичному рівні, адекватність мовного оформлення тексту перекладу на граматичному рівні, адекватність перекладу на синтаксичному рівні; 1 бал – часткова змістова еквівалентність тексту перекладу, 3-4 помилки мовного оформлення тексту перекладу на лексичному рівні, 2-3 помилки мовного оформлення тексту перекладу на граматичному рівні, 2-3 помилки мовного оформлення перекладу на синтаксичному рівні; 0 балів – відсутність змістової еквівалентності тексту перекладу або невиконання вправи.	2
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	5			10
2	Теоретичне завдання – письмове опитування за Темою 3.	Питання для підготовки: 1. Граматична категорія стану. 2. Активний та пасивний стан. 3. Утворення видо-часових форм дієслова пасивного стану. 4. Перехідні та неперехідні дієслова. 5. Прийменникові пасивні конструкції. 6. Лексичні та синтаксичні характеристики пасивного речення. - відсутність виконавця дії; - дія важливіша за її виконавця; - несприятливі події. 7. Безособові конструкції у пасивному стані.	Максимальна оцінка – 1 бал.	1
	Теоретичне завдання – Проходження тесту в СЕЗН Moodle (Змістовий модуль 2)	Питання для підготовки: 1. Способи перекладу пасивного стану дієслова. 2. Переклад пасивних конструкцій за допомогою неозначено-особових форм дієслова (форма третьої особи множини, зворотна форма на «-ся» та форма на «-но» або «-то»).3. Переклад підмета англійського речення в пасивному стані українською мовою. 4. Переклад пасивного стану англійського дієслова неозначеною формою дієслова українською мовою.	Максимальна оцінка – 2 бали.	2

		<p>5. Використання в перекладі форми активного стану дієслова.</p> <p>6. Перекладацькі трансформації при перекладі пасивних конструкцій.</p> <p>7. Синтаксичні трансформації: перетворення додатку англійського речення у підмет українського речення.</p> <p>8. Граматична трансформація перестановки: перестановка підмета та присудка при перекладі.</p> <p>9. Переклад пасивного інфінітива у складі модального дієслівного присудка.</p> <p>10. Проблема перекладу граматичного омоніма пасивної форми – складного номінативного присудка.</p>		
	<p>Практичне завдання – Виконання письмового перекладу офіційних документів: договір.</p>	<p>Вимоги до виконання та оформлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> – використання дипломатичного підстилю, структури, композиції й оформлення договору; – використання офіційних мовних формул; – змістова еквівалентність тексту; – лексична і граматична точність перекладу; – уникання некоректних формулювань; – чітка і зрозуміла мова перекладу; – дотримання граматики, орфографії, пунктуації, стилістики англійської мови; – володіння понятійним апаратом. <p>Оформлення письмового перекладу та аналізу тексту: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 12, вирівнювання – по ширині, міжрядковий інтервал – одинарний, поля – 2,54 см з кожного боку, відступи – 1,25 см.</p>	<p>Завдання оцінюється щодо використання дипломатичного підстилю, структури, композиції й оформлення документу, змістової еквівалентності тексту перекладу, дотримання граматики, орфографії, пунктуації, стилістики англійської мови.</p> <p>Максимальна оцінка – 4 бали.</p> <p>4 бали – переклад виконано з дотриманням усіх вимог до структури, композиції й оформлення дипломатичних документів; використано коректні мовні формули, еквіваленти, присутня висока лексична і граматична точність, чітка мова перекладу, продемонстровано знання фактичного матеріалу, володіння понятійним апаратом;</p> <p>3 бали – переклад з незначними помилками в структурі, композиції й оформленні документа (1-2 помилки); використано коректні мовні формули, деякі еквіваленти не відповідають вимогам підстилю (2-3 помилки); присутня граматична точність, мова перекладу досить чітка;</p> <p>2 бали – переклад з незначними помилками в структурі, композиції й оформленні документа (3-4 помилки); використано коректні мовні формули, деякі еквіваленти не відповідають вимогам підстилю (4-5 помилок); недостатня граматична точність, мова перекладу недосить чітка;</p> <p>1 бал – переклад з помилками в структурі, композиції й оформленні дипломатичних документів (5-6 помилок); використано некоректні мовні формули, деякі еквіваленти не відповідають вимогам підстилю (4-5 помилок); наявні граматичні помилки (5-6), мова перекладу нечітка;</p> <p>0 балів – переклад не виконано, або виконано без дотримання вимог до оформлення дипломатичних документів; використано некоректні еквіваленти;</p>	<p>4</p>

			присутня велика кількість лексичних, граматичних та стилістичних помилок.	
	Практичне завдання – виконання письмового перекладу з англійської мови українською та аналіз перекладацьких трансформацій	Завдання виконується у процесі самостійної роботи студентів. Форма виконання – у СЕЗН Moodle ЗНУ. Вимоги до виконання та оформлення: змістова еквівалентність тексту; використання мовних засобів, включених в програму навчання; переклад не повинен містити неясні формулювання або вирази; обов'язковим є дотримання граматики, орфографії, пунктуації, стилістики української мови; аналіз трансформацій розташовується після тексту перекладу; аналіз трансформацій виконується без скорочень. Оформлення письмового перекладу та аналізу тексту: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 12, вирівнювання – по ширині, міжрядковий інтервал – одинарний, поля – 2,54 см з кожного боку, відступи – 1,25 см. Аналіз трансформацій доцільно оформити у вигляді таблиці, де 1 стовпчик – номер речення за порядком, 2 стовпчик – назва та тип використаної трансформації, 3 стовпчик – пояснення змін у тексті перекладу.	Оцінюється володіння теорією рівнів еквівалентності, перекладацькими трансформаціями, аналітичні навички. 2 бали – висока змістова еквівалентність тексту перекладу, використовується широкий діапазон мовних засобів, включених в програму, висока лексична і граматична точність, чітка і зрозуміла мова перекладу, аналіз трансформацій виконано чітко й повно; 1.5 бали – достатня змістова еквівалентність тексту перекладу, використовується широкий діапазон мовних засобів, допускаються варіанти, що не заважають комунікації, достатня лексична і граматична точність, до 3 помилок у мовному оформленні тексту перекладу, аналіз трансформацій є досить повним; 1 бал – неповна змістова еквівалентність тексту перекладу, використовується обмежений діапазон мовних засобів, наявність не цілком адекватних і еквівалентних варіантів, допускається достатня кількість лексичних і граматичних помилок, але більшість з них не заважає комунікації, не досить чітка і зрозуміла мова перекладу, аналіз трансформацій виконано не повністю; 0 балів – відсутність змістової еквівалентності тексту перекладу, недостатній діапазон мовних засобів, велика кількість лексичних і граматичних помилок, що заважають комунікації, нечітка і незрозуміла мова перекладу, аналіз трансформацій та/або переклад не виконано. Максимальна оцінка – 2 бали.	2
	Практичне завдання – виконання практичних завдань (перекладацьких вправ, лексико-граматичних перекладацьких вправ)	Вправи виконуються в робочому зошиті протягом практичних занять та у процесі самостійної роботи студентів. Форма виконання – індивідуальна і робота в групах (кількість осіб – 3-4)	Максимальна оцінка – 1 бал.	1
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	5			10
3	Теоретичне завдання – письмове опитування	Питання для підготовки: 1. Категорія безособовості. 2. Формальний підмет it. Двочленні структури з it.	Максимальна оцінка – 1 бал.	1

	за Темою 5.	<p>3.Безособові дієслова.</p> <p>4.Присудок безособових речень. Дієслівний та іменний присудок.</p> <p>5.Засоби вираження предикативу.</p> <p>6.Засоби передачі англійських безособових речень у рідній мові.</p> <p>7. Встановлення вживаності безособових речень.</p> <p>8.Види і особливості безособових речень у порівняльному аспекті.</p> <p>9.Речення з займенником «it» в англійській мові, засоби передачі при перекладі українською мовою та їх структура.</p> <p>10.Частотність їхнього вживання у сучасних суспільно-політичних текстах та особливості перекладу.</p>		
	Теоретичне завдання – проходження тесту в СЕЗН Moodle (Змістовий модуль 3)	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Емфатичні конструкції з формальним підметом it. 2.Значення емфази. 3.Переклад неозначено-особових речень. 4.Емфатичний зворот з формальним підметом it. 5.Формальний підмет there. 6.Неозначений підмет one. 7.Неозначено-особовий підмет, виражений особовими займенниками they. 8.Переклад речень з неозначеними підметами one, we, you, they українською мовою. Частотність їхнього вживання у сучасних суспільно-політичних текстах та особливості перекладу. 	Максимальна оцінка – 2 бали.	2
	Практичне завдання – виконання письмового перекладу з української мови англійською	<p>Вправи виконуються у процесі самостійної роботи студентів. Форма виконання – у СЕЗН Moodle ЗНУ.</p> <p>Вимоги до виконання та оформлення:</p> <p>змістова еквівалентність тексту;</p> <p>використання мовних засобів, включених в програму навчання;</p> <p>переклад не повинен містити неясні формулювання або вирази;</p> <p>обов'язковим є дотримання граматики, орфографії, пунктуації, стилістики англійської мови;</p> <p>Оформлення письмового перекладу:</p> <p>шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 12, вирівнювання – по ширині, міжрядковий інтервал – одинарний, поля – 2,54 см з кожного боку, відступи – 1,25 см.</p>	<p>Оцінюється володіння теорією рівнів еквівалентності, використання мовних засобів, дотримання граматики, орфографії, пунктуації, стилістики англійської мови.</p> <p>2 бали – висока змістова еквівалентність тексту перекладу, використовується широкий діапазон мовних засобів, включених в програму, висока лексична і граматична точність, чітка і зрозуміла мова перекладу;</p> <p>1.5 бали – достатня змістова еквівалентність тексту перекладу, використовується широкий діапазон мовних засобів, допускаються варіанти, що не заважають комунікації, достатня лексична і граматична точність, до 3 помилок у мовному оформленні тексту перекладу;</p> <p>1 бал – неповна змістова еквівалентність тексту перекладу, використовується обмежений діапазон мовних засобів, наявність не цілком адекватних і еквівалентних варіантів, допускається достатня кількість лексичних і</p>	2

			граматичних помилок, але більшість з них не заважає комунікації; 0 балів – відсутність змістової еквівалентності тексту перекладу, недостатній діапазон мовних засобів, велика кількість лексичних і граматичних помилок, що заважають комунікації. Максимальна оцінка – 2 бали.	
	Практичне завдання – виконання реферативного письмового перекладу	<p>Вимоги до виконання та оформлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - реферативний переклад повинен бути написаний лаконічною літературною українською мовою; - заголовок тексту не перекладається; - реферативний переклад потрібно починати безпосередньо з викладу суті справи без вступних фраз; - переклад не повинен містити неясні формулювання або вирази, зайві лексичні одиниці; - слід уникати складних підрядних речень - наведені в реферативному перекладі цифрові дані потрібно перерахувати у метричну систему, наприклад, милі – в кілометри, фунти – в грами/кілограми, фути – в сантиметри/метри і т. д. - обсяг реферативного перекладу повинен містити не більше 1/3 знаків від обсягу вихідного тексту, наприклад, у вихідному тексті міститься 3000 знаків з пробілами – в реферативному перекладі має бути не більше 1000 знаків з пробілами. - обов'язковим є дотримання граматики, орфографії, пунктуації, стилістики української мови. <p>Оформлення письмового реферативного перекладу:</p> <ul style="list-style-type: none"> – шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 12, вирівнювання – по ширині, міжрядковий інтервал – одинарний, поля – 2,54 см з кожного боку, відступи – 1,25 см. 	<p>Оцінюється збереження в перекладі функціональної домінанти оригіналу; мінімальність, вмотивованість і принципова обмеженість перекладацьких трансформацій (відсутність у перекладі буквализмів і вольності); відсутність у перекладі функціонально-змістовних, функціонально-нормативних і культурологічних помилок. Максимальна оцінка – 2 бали.</p> <p>2 бали – висока змістова еквівалентність тексту перекладу, функціональну домінанту оригіналу передано повністю, дотримані мінімальність, вмотивованість і принципова обмеженість перекладацьких трансформацій, до 1,5 повної помилки (окрім смислової);</p> <p>1.5 бали – присутня змістова еквівалентність тексту перекладу, функціональну домінанту оригіналу передано повністю, дотримані мінімальність, вмотивованість і принципова обмеженість перекладацьких трансформацій, до 3 повних помилок (включаючи 1 смислову);</p> <p>1 бал – часткова змістова еквівалентність тексту перекладу, функціональну домінанту оригіналу передано не повністю, не дотримані мінімальність, вмотивованість і принципова обмеженість перекладацьких трансформацій, до 4 повних помилок (включаючи 2 смислові);</p> <p>0 балів – функціональну домінанту оригіналу спотворено, не дотримані мінімальність, вмотивованість і принципова обмеженість перекладацьких трансформацій, більш 4 повних помилок (в тому числі, 3 смислові).</p>	2
	Практичне завдання – виконання практичних завдань (перекладацьких вправ, лексико-граматичних перекладацьких вправ)	<p>Вправи виконуються в робочому зошиті протягом практичних занять та в процесі самостійної роботи студентів.</p> <p>Форма виконання – індивідуальна і робота в групах (кількість осіб – 3-4)</p>	Максимальна оцінка – 1 бал.	3
Усього за ЗМ 3 контр.	5			10

заходів				
4	Теоретичне завдання – письмове опитування за Темою 8.	Питання для підготовки: 1. Засоби передавання модальності в англійській мові. 2. Модальні слова. 3. Модальні висловлювання. 4. Модальні дієслова. 5. Вживання та способи перекладу модальних слів. 6. Вживання та способи перекладу модальних висловлювань.	Максимальна оцінка – 1 бал.	1
	Теоретичне завдання – проходження тесту в СЕЗН Moodle (Змістовий модуль 4)	Питання для підготовки: 1. Значення модального дієслова can (could) у реченні. 2. Переклад модальної конструкції can (could) + Infinitive. 3. Значення модального дієслова may (might) у реченні. 4. Переклад модальної конструкції may (might) + Infinitive. 5. Переклад сталих фраз з модальними дієсловами can (could), may (might). 6. Складні модальні присудки з дієсловами must, have to, should, ought to. 7. Порівняння випадків використання модальних присудків. 8. Переклад модальних конструкцій з дієсловами must, have to, should. 9. Переклад модальних конструкцій з to be to. 10. Значення модального дієслова will, would. 11. Переклад модальних конструкцій з дієсловами will, would. 12. Модальне дієслово need. 13. Переклад модальної конструкції need + Infinitive. 14. Модальне дієслово dare.	Максимальна оцінка – 2 бали.	2
	Практичне завдання – виконання письмового перекладу з англійської мови українською та аналіз перекладацьких трансформацій	Вимоги див. вище	Максимальна оцінка – 4 бали.	4
	Практичне завдання – виконання письмового перекладу з української мови	Завдання виконується у процесі самостійної роботи студентів. Форма виконання – у СЕЗН Moodle ЗНУ.	Максимальна оцінка – 2 бали.	2

	англійською			
	Практичне завдання – виконання практичних завдань (перекладацьких вправ, лексико-граматичних перекладацьких вправ).	Вправи виконуються в робочому зошиті протягом практичних занять та у процесі самостійної роботи студентів. Форма виконання – індивідуальна і робота в групах (кількість осіб – 3-4)	Максимальна оцінка – 1 бал.	1
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	5			10
5	Теоретичне завдання – письмове опитування за Темою 10.	Питання для підготовки: 1.Ознаки інфінітива в англійській мові. 2.Форми інфінітива. Використання інфінітива без частки to. 3.Використання різних форм інфінітиву: Continuous Infinitive / Progressive Infinitive, Perfect Infinitive, Passive Infinitive, Perfect Passive Infinitive. 4.Інфінітив та його функції в реченні. 5.Переклад інфінітива у функції підмету. 6.Переклад інфінітива у функції додатку. 7.Переклад інфінітиву у функції обставини мети. 8.Переклад інфінітиву у функції обставини наслідку. 8.Переклад інфінітиву у функції обставини ступеня. 10.Інфінітив у функції означення.	Максимальна оцінка – 1 бал.	1
	Теоретичне завдання – проходження тесту в СЕЗН Moodle (Змістовий модуль 5)	Питання для підготовки: 1. Функції інфінітивних конструкцій в англійських реченнях. 2.Структурні особливості інфінітивних конструкцій. 3.Синтаксичні конструкції з інфінітивом: об'єктний інфінітивний зворот, суб'єктний інфінітивний зворот, інфінітивна конструкція з прийменником for. 4.Способи перекладу суб'єктно-предикативних інфінітивних зворотів. 5.Особливості перекладу об'єктно-предикативних інфінітивних конструкцій. 6.Переклад конструкції «дієприкметник/прикметник + інфінітив». 7.Особливості вживання інфінітиву та інфінітивних конструкцій у публіцистичних текстах.	Максимальна оцінка – 2 бали.	2

	Практичне завдання – виконання реферативного письмового перекладу	Завдання виконується у процесі самостійної роботи студентів. Форма виконання – у СЕЗН Moodle ЗНУ.	Максимальна оцінка – 2 бали.	2
	Практичне завдання – виконання практичних завдань (перекладацьких вправ, лексико-граматичних перекладацьких вправ)	Вправи виконуються в робочому зошиті протягом практичних занять та самостійної роботи студентів. Форма виконання – індивідуальна і робота в групах (кількість осіб – 3-4)	Максимальна оцінка – 1 бал.	1
	Практичне завдання – виконання аудіювання та перекладу професійно-орієнтованого тексту.	<p>Вимоги до виконання та оформлення:</p> <p>здійснення перекладу після завершення виступу або під час пауз, що робить оратор;</p> <p>використання методу записів під час аудіювання;</p> <p>розшифрування записів на етапі оформлення перекладу;</p> <p>відсутність пауз;</p> <p>дотримання граматичних та стилістичних норм мови перекладу;</p> <p>відповідність перекладу комунікативному настановленню та функціональним ознакам висловлювання;</p> <p>передача як ключової, так і другорядної інформації, враховуючи й емоційне ставлення до неї автора тексту;</p> <p>Записи потрібної інформації у послідовному перекладі виконують роль допоміжного засобу. Оформлюючи переклад, записи допомагають відновити в пам'яті те, що сприймалося раніше, а процес запису великою мірою стимулює інтелектуальну активність і, тим самим, – активізує запам'ятовування.</p>	<p>Практичне завдання оцінюється щодо адекватності перекладу, дотримання граматичних та стилістичних норм мови перекладу, доцільного використання методу записів.</p> <p>Максимальна оцінка – 4 бали.</p> <p>4 бали – зміст реплік співрозмовників переданий правильно (адекватно) і повно, при перекладі допущено не більше 2 неточностей, що не спотворюють (загальний) смисл висловлювань, у тому числі опущення несуттєвої інформації, та не перешкоджають комунікації; переклад реплік відповідає граматичним нормам мови; допускаються незначні похибки, властиві усному мовленні, зокрема, 1-2 лексичні помилки (не зовсім вдалий вибір контекстуального значення слова, помилка в сполучуваності); темп перекладу відповідає середньому темпу усного мовлення.</p> <p>3 бали – зміст реплік співрозмовників переданий правильно (адекватно) і повно, при перекладі допущено не більше 3-4 неточностей, що не спотворюють (загальний) смисл висловлювань, у тому числі опущення несуттєвої інформації, та не перешкоджають комунікації; переклад реплік відповідає граматичним нормам мови; допускаються незначні похибки, властиві усному мовленні, зокрема, 3-4 лексичні помилки (не зовсім вдалий вибір контекстуального значення слова, помилка в сполучуваності); темп перекладу відповідає середньому темпу усного мовлення.</p> <p>2 бали – у перекладі реплік допущено одне-два смислових спотворення, що створюють незначні труднощі в комунікації, і /або 1-2 неточності, в тому числі опущення суттєвої інформації, що потребує уточнень по ходу бесіди; 1-2 смислових спотворення, що створює труднощі в комунікації, але які студент виправляє у ході</p>	4

			<p>подальшого переказу (уточнюючих реплік співрозмовників), та /або 2-3 неточності, в тому числі опущення інформації, що перешкоджає комунікації; є 2-3 похибки у граматичному та стилістичному оформленні перекладу: наприклад, граматичні помилки-застереження в англійській мові (наприклад, неузгодженість у числі підлягає і присудка, невірний вибір видо-часової форми) та /або 4 лексичні помилки (не зовсім вдалий вибір контекстуального значення слова, помилка в сполучуваності) використання синтаксичної конструкції, характерною для вихідного мови, але не властивою мові перекладу; темп перекладу нижче середнього.</p> <p>1 бал – у перекладі реплік допущено одне-два смислових спотворення, що створюють труднощі в комунікації, і /або 2-3 неточності, в тому числі опущення суттєвої інформації, що потребує уточнень по ходу бесіди; 3-4 смислових спотворення, що створює труднощі в комунікації, але які студент виправляє у ході подальшого переказу (уточнюючих реплік співрозмовників), та /або 3-4 неточності, в тому числі опущення інформації, що перешкоджає комунікації; є 4-5 похибок у граматичному та стилістичному оформленні перекладу: наприклад, граматичні помилки-застереження в англійській мові (наприклад, неузгодженість у числі підлягає і присудка, невірний вибір видо-часової форми) та /або 3-4 лексичні помилки (не зовсім вдалий вибір контекстуального значення слова, помилка в сполучуваності) використання синтаксичної конструкції, характерною для вихідного мови, але не властивою мові перекладу; темп перекладу уповільнений, з паузами, в тому числі після закінчення репліки і початком перекладу.</p> <p>0 балів – студент з перекладом не впорався, зробив три і більше смислових спотворень і більше 5 неточностей; не зумів скористатися уточнюючими питаннями співрозмовників для виправлення помилок; текст перекладу не відповідає граматичним і стилістичним нормам мови перекладу; темп перекладу дуже уповільнений, з довгими паузами.</p>	
Усього за ЗМ 5 контр. заходів	5			10
6	Теоретичне завдання –	Питання для підготовки:	Максимальна оцінка – 1 бал.	1

	письмове опитування за Темою 12-13.	<ol style="list-style-type: none"> 1.Герундій та його функції в реченні. 2.Переклад герундію у функції підмету. 3.Переклад герундію у функції присудку. 4.Переклад герундію та герундіального звороту у функції обставини. 5.Переклад герундію у функції означення. 6. Дієприкметник теперішнього часу (Present Active Participle). Переклад дієприкметників теперішнього часу. 7.Функції дієприкметника теперішнього часу. Переклад дієприкметника теперішнього часу у функції обставини. Переклад дієприкметника теперішнього часу у функції означення. 8.Дієприкметник минулого часу (Past Passive Participle). Переклад дієприкметників минулого часу. 9.Переклад дієприкметника минулого часу у функції обставини. Переклад дієприкметника минулого часу у функції означення. 10.Дієприкметник доконаного виду (Perfect Participle). Переклад дієприкметників доконаного виду. Переклад дієприкметника доконаного виду у функції обставини. 		
	Теоретичне завдання – проходження тесту в СЕЗН Moodle (Змістовий модуль 6)	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Функції дієприкметникових зворотів. 2.Переклад дієприкметникового звороту з дієприкметником теперішнього часу у функції обставини. 3.Абсолютна конструкція з дієприкметником теперішнього часу. 4.Переклад дієприкметникового звороту з дієприкметником теперішнього часу у функції означення. 5.Об’єктний предикативний дієприкметниковий зворот. 6.Переклад дієприкметникового звороту з дієприкметником минулого часу у функції обставини. 7.Звороти зі сполучними словами given та granted, утвореними від дієприкметника минулого часу. 8.Абсолютна конструкція з дієприкметником минулого часу. 9.Переклад дієприкметникового звороту з дієприкметником минулого часу у функції означення. 	Максимальна оцінка – 2 бали.	2
	Практичне завдання – виконання усного	<p>Вимоги до виконання та оформлення: – здійснення повідомлення у візуальній формі, а його оформлення – в усній формі;</p>	Завдання оцінюється щодо синхронності, темпу мовлення, дотримання граматичних та стилістичних норм мови перекладу, відповідності перекладу нормам усного	3

	перекладу з аркуша	<ul style="list-style-type: none"> – виконання перекладу синхронно з читанням вихідного тексту; – використання графічного слова як одиниці сприйняття, результатом чого є впізнавання, що супроводжується актуалізацією його слухового та рухового образів; – здійснення перекладу в режимі часових обмежень; – середній темп усного мовлення. – відсутність пауз; – дотримання граматичних та стилістичних норм мови перекладу; – відповідність перекладу нормам усного монологічного мовлення. 	<p>монологічного мовлення. Максимальна оцінка – 3 бали. 3 бали – смисл тексту переданий правильно (адекватно), при перекладі допущено не більше 1 неточності; переклад в цілому відповідає нормам української мови; допускаються незначні похибки, властиві усному мовленні, темп перекладу відповідає середньому темпу усного мовлення; 2 бали – у перекладі допущено 2-3 неточності, які не спотворюють (загальний) зміст тексту, що перекладається; 2-3 похибки в стилістичному оформленні перекладу; студент спокійно встигає перекласти весь текст за відведений час. 1 бал – у перекладі допущено одне смислове спотворення і / або 2-3 неточності, що не спотворюють (загальний) смисл тексту, що перекладається; 4-5 похибок у стилістичному оформленні перекладу; темп перекладу дещо уповільнений, але без великих пауз, що дозволяє студенту перекласти весь текст за відведений час. 0 балів – студент з перекладом не впорався, зробив три і більше смислових спотворень і більше 5 неточностей; текст перекладу не відповідає стилістичним нормам української мови; темп перекладу дуже уповільнений, з довгими паузами, що не дозволяє студенту перекласти весь текст за відведений час.</p>	
	Практичне завдання – виконання письмового перекладу з української мови англійською	Вправи виконуються у процесі самостійної роботи студентів. Форма виконання – у СЕЗН Moodle ЗНУ. Вимоги див. вище.	Максимальна оцінка – 2 бали.	2
	Практичне завдання – виконання практичних завдань (перекладацьких вправ, лексико-граматичних перекладацьких вправ)	Вправи виконуються в робочому зошиті протягом практичних занять та у процесі самостійної роботи студентів. Форма виконання – індивідуальна і робота в групах (кількість осіб – 3-4)	Максимальна оцінка – 1 бал.	2
Усього за змістові модулі контр. заходів	30			60

7. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Підсумкове тестування у СЕЗН Moodle	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Активний та пасивний стан. 2. Перехідні та неперехідні дієслова. 3. Прийменникові пасивні конструкції. 4. Лексичні та синтаксичні характеристики пасивного речення. 5. Безособові конструкції у пасивному стані. 6. Способи перекладу пасивного стану дієслова. 7. Переклад пасивних конструкцій за допомогою неозначено-особових форм дієслова (форма третьої особи множини, зворотна форма на «-ся» та форма на «-но» або «-то»). 8. Переклад підмета англійського речення в пасивному стані українською мовою. 9. Переклад пасивного стану англійського дієслова неозначеною формою дієслова українською мовою. 10. Використання в перекладі форми активного стану дієслова. 11. Перекладацькі трансформації при перекладі пасивних конструкцій. 12. Синтаксичні трансформації: перетворення додатку англійського речення у підмет українського речення. 13. Граматична трансформація перестановки: перестановка підмета та присудка при перекладі. 14. Переклад пасивного інфінітива у складі модального дієслівного присудка. 15. Проблема перекладу граматичного омоніма пасивної форми – складного номінативного присудка. 16. Категорія безособовості. Формальний підмет it. Двочленні структури з it. 17. Засоби передачі англійських безособових речень у рідній мові. 18. Речення з займенником «it» в англійській мові, засоби передачі при перекладі українською мовою та їх структура. Частотність їхнього вживання у сучасних суспільно-політичних текстах та особливості перекладу. 19. Емфатичні конструкції з формальним підметом it. 	<p>Загальна кількість питань у заліковому тесті 40, кожне питання оцінюється в 0,5 бали:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 0,5 бали – правильна відповідь; – 0 балів – неправильна відповідь. <p>Максимальна оцінка – 20 балів.</p>	20

		<p>20.Переклад речень з неозначеними підметами one, we, you, they українською мовою. Частотність їхнього вживання у сучасних суспільно-політичних текстах та особливості перекладу.</p> <p>21.Засоби передавання модальності в англійській мові. Модальні слова. Модальні висловлювання. Модальні дієслова.</p> <p>22.Значення модального дієслова can (could) у реченні. Переклад модальної конструкції can (could) + Infinitive.</p> <p>23.Значення модального дієслова may (might) у реченні. Переклад модальної конструкції may (might) + Infinitive.</p> <p>24. Переклад сталих фраз з модальними дієсловами can (could), may (might).</p> <p>25.Складні модальні присудки з дієсловами must, have to, should, ought to.</p> <p>26. Переклад модальних конструкцій з дієсловами must, have to, should.</p> <p>27.Переклад модальних конструкцій з to be to.</p> <p>28.Значення модального дієслова will, would.</p> <p>29.Переклад модальних конструкцій з дієсловами will, would.</p> <p>30.Модальне дієслово need. 13.Переклад модальної конструкції need + Infinitive.</p> <p>31.Модальне дієслово dare.</p> <p>32. Ознаки інфінітива в англійській мові.</p> <p>33.Форми інфінітива. Використання різних форм інфінітиву: Continuous Infinitive / Progressive Infinitive, Perfect Infinitive, Passive Infinitive, Perfect Passive Infinitive.</p> <p>34.Інфінітив та його функції в реченні.</p> <p>35.Переклад інфінітива у функції підмету.</p> <p>36.Переклад інфінітива у функції додатку.</p> <p>37.Переклад інфінітиву у функції обставини мети.</p> <p>38.Переклад інфінітиву у функції обставини наслідку.</p> <p>39.Переклад інфінітиву у функції обставини ступеня.</p> <p>40.Інфінітив у функції означення.</p> <p>41.Функції інфінітивних конструкцій в англійських реченнях. Структурні особливості інфінітивних конструкцій.</p> <p>42.Синтаксичні конструкції з інфінітивом: об'єктний інфінітивний зворот, суб'єктний інфінітивний зворот, інфінітивна конструкція з прийменником for.</p> <p>43.Способи перекладу суб'єктно-предикативних інфінітивних зворотів.</p> <p>44.Особливості перекладу об'єктно-предикативних</p>		
--	--	---	--	--

		<p>інфінітивних конструкцій.</p> <p>45.Переклад конструкції «дієприкметник/прикметник + інфінітив».</p> <p>46.Особливості вживання інфінітиву та інфінітивних конструкцій у публіцистичних текстах.</p> <p>47.Герундій та його функції в реченні.</p> <p>48.Переклад герундію та герундіального звороту у функції обставини.</p> <p>49.Переклад герундію у функції означення.</p> <p>50. Дієприкметник теперішнього часу (Present Active Participle). Переклад дієприкметників теперішнього часу.</p> <p>51.Функції дієприкметника теперішнього часу. Переклад дієприкметника теперішнього часу у функції обставини. Переклад дієприкметника теперішнього часу у функції означення.</p> <p>52.Дієприкметник минулого часу (Past Passive Participle). Переклад дієприкметників минулого часу.</p> <p>53.Переклад дієприкметника минулого часу у функції обставини. Переклад дієприкметника минулого часу у функції означення.</p> <p>54.Дієприкметник доконаного виду (Perfect Participle). Переклад дієприкметників доконаного виду. Переклад дієприкметника доконаного виду у функції обставини.</p> <p>55.Переклад дієприкметникового звороту з дієприкметником теперішнього часу у функції обставини.</p> <p>56.Абсолютна конструкція з дієприкметником теперішнього часу.</p> <p>57.Переклад дієприкметникового звороту з дієприкметником теперішнього часу у функції означення.</p> <p>58.Об'єктний предикативний дієприкметниковий зворот.</p> <p>59.Переклад дієприкметникового звороту з дієприкметником минулого часу у функції обставини.</p> <p>60.Звороти зі сполучними словами given та granted, утвореними від дієприкметника минулого часу.</p> <p>61.Абсолютна конструкція з дієприкметником минулого часу.</p> <p>62.Переклад дієприкметникового звороту з дієприкметником минулого часу у функції означення.</p>		
	<p>Практичне завдання виконання письмового перекладу</p> <p>—</p> <p>3</p>	<p>Питання для підготовки:</p> <p>1.Зміна розташування мовних елементів у тексті перекладу.</p> <p>2.Елементи, до яких використовується трансформація перестановки: слова, словосполучення, частини складного речення і самостійні речення в тексті.</p>	<p>Практичне завдання передбачає виконання письмового перекладу з англійської мови українською та аналіз перекладацьких трансформацій.</p> <p>Оцінюється володіння теорією рівнів еквівалентності, перекладацькими</p>	<p>20</p>

	англійської мови українською та аналіз перекладацьких трансформацій	<p>3.Заміни граматичних одиниць різних рівнів: словоформ, частин мови, речень.</p> <p>4.Повна трансформація.</p> <p>5.Часткова трансформація.</p> <p>6.Причини використання трансформації заміни.</p> <p>7.Заміна форм слова.</p> <p>8.Заміна частин мови.</p> <p>9.Заміна членів речення (перебудова синтаксичної структури речення).</p> <p>10.Синтаксичні заміни в складному реченні: заміна простого речення складним, заміна складного речення простим, заміна підрядного речення головним, заміна головного речення підрядним, заміна підпорядкуванням, заміна сполучникового типу зв'язку безсполучниковим, заміна безсполучникового типу зв'язку сполучниковим.</p> <p>11. Кількісні трансформації.</p> <p>12. Використання трансформації додавання.</p> <p>13. Еліпсис семантично-надлишкових слів.</p> <p>14.Усунення надмірності.</p> <p>15.Уникнення явищ, не властивих мові перекладу.</p> <p>16.Опущення порівняльних парних синонімів.</p> <p>17.Уникнення стилістичного навантаження в письмовому перекладі.</p> <p>18. Конкретність перекладу.</p>	<p>трансформаціями, аналітичні навички.</p> <p>Максимальна оцінка – 20 балів.</p> <p>20-16 балів – висока змістова еквівалентність тексту перекладу, використовується широкий діапазон мовних засобів, включених в програму, висока лексична і граматична точність, чітка і зрозуміла мова перекладу, аналіз трансформацій виконано чітко й повно (2-3 незначні помилки);</p> <p>15-11 балів – достатня змістова еквівалентність тексту перекладу, використовується широкий діапазон мовних засобів, допускаються варіанти, що не заважають комунікації, достатня лексична і граматична точність, до 5 помилок у мовному оформленні тексту перекладу, аналіз трансформацій є досить повним;</p> <p>10-6 балів – недостатньо повна змістова еквівалентність тексту перекладу, використовується обмежений діапазон мовних засобів, допускається до 6-8 лексичних і граматичних помилок, але більшість з них не заважає комунікації, аналіз трансформацій виконано не повністю;</p> <p>5-1 бал – неповна змістова еквівалентність тексту перекладу, використовується обмежений діапазон мовних засобів, наявність не цілком адекватних і еквівалентних варіантів, допускається достатня кількість лексичних і граматичних помилок (9-12 помилок), але більшість з них не заважає комунікації, не досить чітка і зрозуміла мова перекладу, аналіз трансформацій виконано не повністю;</p> <p>0 балів – відсутність змістової еквівалентності тексту перекладу, недостатній діапазон мовних засобів, велика кількість лексичних і граматичних помилок, що заважають комунікації, нечітка і незрозуміла мова перекладу, аналіз трансформацій та/або переклад не виконано.</p>	
Усього за підсумковий семестровий контроль	2			40

8. Рекомендована література

Основна:

1. Олійник О. Б. Сучасна ділова риторика: навч. посібн. Київ: Кондор, 2018. 166 с.
2. Нишета В. А. Риторика : навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 220 с.
3. Bennett M. Basic Concepts of Intercultural Communication: Paradigms, Principles, & Practices. Boston: Intercultural Press, 2013.
4. Brislin R. Working with Cultural Differences: Dealing Effectively with Diversity in the Workplace (Contributions in Psychology Number 51). Westport, Conn: Praeger, 2009.
5. Goshyluk V. B., Goshyluk N. S. A Glossary of Intercultural Communication. Ivano-Frankivsk, 2010. URL:<http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Kushynova/0033930.pdf>.

Додаткова:

1. Барановська Л. В., Глушаниця Н. В. Психологія ділового спілкування : навч. посібник. Київ: НАУ, 2016. 248 с.
2. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ: Довіра, 2007. 205 с.
3. Воронкова В.Г., Беліченко А.Г., Мельник В.В. Етика ділового спілкування: навч. посіб. Львів: Магнолія, 2017. 312 с.
4. Гриценко Т. Б. Риторика: навч. посіб. Київ: НАУ, 2016. 186 с.
5. Кравченко, Г. Ю., Лю, Я. Сутність і структура міжкультурної компетентності майбутніх перекладачів. Імідж сучасного педагога, 2023. №2(197), С. 42–46. URL: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-2\(197\)-42-46](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-2(197)-42-46).
6. Резунова О. С. Міжкультурна компетентність як необхідна складова професійної компетентності сучасного фахівця. Науковий огляд № 1(73), 2021, с 28-40, <https://dspace.dsau.dp.ua/handle/123456789/4998>.
7. Hammer M. R. Intercultural competence development. In J. M. Bennett (Ed.), The SAGE encyclopedia of intercultural competence (pp. 483-486). Thousand Oaks, CA: SAGE Publishing, Inc, 2015.
8. Vasylenko O. Міжкультурна компетентність: поняття, структура, принципи та методи розвитку. Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. 2022. 22(2), 59-67. [https://doi.org/10.35387/od.2\(22\).2022.59-67](https://doi.org/10.35387/od.2(22).2022.59-67)
9. UNESCO Digital library <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000219768>.

Інформаційні ресурси:

1. Global Translations Systems. URL: <http://www.globaltranslation.com/index.php> (дата звернення 03.08.2023).
2. Presentations: Challenge URL: <http://www.financialcenter.com> (дата звернення 20.06.2023).
3. Application for a Job URL: <http://www.homeenglish.ru/> (дата звернення 21.07.2023).
4. Advice on Academic Writing URL: <http://www.utoronto.ca/writing/> (дата звернення 22.07.2023).
5. Academic English. URL: <https://help.open.ac.uk/develop-your-listening-and-speaking> (дата звернення 22.07.2023).
6. Academic writing skills. URL: <http://grammar.yourdictionary.com/style-and-usage/academic-writingskills.html>. (дата звернення 22.07.2023).
7. Advice on Academic writing. URL: <http://www.writing.utoronto.ca/advice>. (дата звернення 22.07.2023).
8. Cambridge dictionaries online. URL:<http://dictionary.cambridge.org/>.(дата звернення 22.07.2023).
9. English language and usage. URL: <http://english.stackexchange.com/questions/231244/linguistic-term-for-allexisting-words> (дата звернення 22.07.2023).

Magocsi, Paul Robert. A History of Ukraine: the Land and Its People. 2nd ed. Toronto: University of Toronto Press, 2010. 896 pp.

Subtelny, Orest. Ukraine: A History. University of Toronto Press; 4th edition. University of Toronto Press, 2009. 888 pp.

Stewart, Gail B. Ukraine. Then and Now. San Diego: Reference Point Press, Inc., 2015. 80 pp.

Vaughn, Marc Miles. The History of Ukraine and Russia: The Tangled History That Led to Crisis. 2022.

за редакцією А.В. Семенової

2. English for Academics. Book 1. Cambridge. 2017. 176 p.

3. English for Academics. Book 2. Cambridge. 2017. 176 p.

Курс має на меті розвинення професійно-орієнтованих мовних (лінгвістичних, соціолінгвістичних та прагматичних) компетенцій для забезпечення ефективної комунікації англійською і українською мовами у професійному середовищі.

В Україні англійська мова професійного спрямування у вищих закладах освіти отримала підтримку держави та міжнародних організацій. Проте ще не всі спеціальності адаптували зміст, методи навчання, особливості оцінювання відповідно до міжнародних стандартів. Зокрема, визначення потребує структура іншомовної підготовки майбутніх учителів історії. Відповідно до програми англійської мови професійного спрямування для здобувачів вищої освіти, випускники всіх рівнів мають володіти мовою на рівні не нижче B2 (незалежний користувач). Зміст і структура іншомовної підготовки студентів усіх спеціальностей відображають компетентнісний та студентоцентризований підходи у навчанні. Компетентність майбутніх учителів історії з іноземної мови включає знання фахової лексики та функціональної граматики, основних видів мовленнєвої взаємодії, соціокультурних аспектів мови та її мінливості. Студентоцентризм у іншомовній підготовці фахівців спеціальності “Середня освіта (Історія)” передбачає визначення студентами особистих навчальних цілей, виявлення та вибір найзручніших та найефективніших способів і форм навчання, спільну з викладачем побудову релевантного змісту курсу та ефективної системи оцінювання. Перехід від традиційної до студентоцентризованої моделі навчання є нелегким, але бажаним, оскільки він надає взаєминам між учасниками навчального процесу форми співпраці, ставить студента у позицію співтворця цього процесу, дає можливість відчувати власну значущість.